

## **Aanbevelingen voor een beter armoedebeleid voor vrouwen door Tilburgse ervaringsdeskundigen**

Het huidige kader voor het Tilburgse armoedebeleid loopt af. Om iedereen in Tilburg gezond en gelukkig te maken dient er een meer integraal en genderspecifiek armoedebeleid te komen. Belangrijk onderdeel hiervan is ook om de toegevoegde waarde van ervaringsdeskundigen hierin te erkennen en mee te nemen; zij weten immers hoe de praktijk is en hoe die verbeterd kan worden. Vanaf 2011 is Feniks actief om haar deelneemsters in de beleidsvorming een stem te geven, o.a. via de emancipatie-effecttoets 'Het vrouwelijke gezicht van armoede', huiskamergesprekken tussen ervaringsdeskundigen en beleidsmakers, en empowermentprojecten. Aan de oproep van het landelijk project 'Beter Armoedebeleid Voor Vrouwen' van FNV Vrouw is dan ook gehoor gegeven. In Tilburg is een groep van +/- 20 ervaringsdeskundige vrouwen gestart, die diverse verhalen en verbeterpunten t.a.v. het lokale en het landelijke armoedebeleid hebben opgehaald. Daarnaast hebben zij een training van FNV Vrouw gevolgd. De groep is een mix van veelal alleenstaande (migranten)vrouwen mét of zonder uitkering en/of kinderen, ZZP'ers, werkenden en AOW'ers. Op maandag 15 oktober organiseerde FNV Vrouw in Den Haag de conferentie 'Beter Armoedebeleid Voor Vrouwen'. Ervaringsdeskundigen uit het hele land gingen o.a. met Tweede Kamerleden in discussie, waarbij aandacht was voor zowel landelijke als lokale aanbevelingen. Daarnaast zijn deze aanbevelingen aangeboden aan de Tilburgse wethouder Esmah Lahlah.

- **Gebruik de juiste cijfers.**

Om te weten wie arm zijn in Tilburg dienen cijfers opnieuw geanalyseerd te worden naar sekse. Zo dient er geregistreerd te worden op basis van individuen en niet op basis van echtparen. Bijvoorbeeld: bij echtparen in de bijstand wordt de voormalig kostwinner geteld en dat zijn vrijwel altijd mannen. De gemeente concludeert dus ten onrechte dat het aantal mannen en vrouwen met een WWB-uitkering in Tilburg vrijwel gelijk is. Algemeen beleid waar mogelijk, specifiek beleid waar noodzakelijk!

- **Verbeter en verduurzaam financiële zelfredzaamheid van alleenstaande ouders.**

Op basis van het rapport *Het vrouwelijk gezicht van armoede* heeft de gemeenteraad al in 2012 besloten dat alleenstaande ouders focusgroep zijn in het Tilburgse armoedebeleid. Wat dit in de praktijk voor die uitkeringsgerechtigden en werkende armen betekent is tot op heden onduidelijk. Hierop dient vanuit verschillende beleidsterreinen werk te worden gemaakt, zoals kinderopvang en extra ondersteuning voor alleenstaande studerende moeders, zodat zij hun studie afmaken. Daarnaast bieden de huidige re-integratietrajecten vooral productiewerk en schoonmaakwerk, wat laag betaald wordt en wat weinig duurzaam toekomstperspectief biedt door de flexwet. Tilburg zou gemotiveerde alleenstaande ouders (ouder dan 30 jaar) vaker kunnen activeren om duurzaam uit te stromen naar de arbeidsmarkt door kwijschelding van gemeentelijke studieleningen bij het behalen van hun diploma (minimaal MBO-niveau). In toeleiding naar (vrijwilligers)werk of scholing is het belangrijk om empowerment-trajecten voor alleenstaande moeders aan te bieden, zoals bij Feniks, Krachtcentrale 013 en Quiet. Bij re-integratietrajecten moet ook meer rekening worden gehouden met sekse-specifieke omstandigheden, bijvoorbeeld naar passendheid van banen (avondwerk) en randvoorwaarden die nodig zijn in de combinatie van arbeid en zorg.

- **Verbeter en verduurzaam financiële zelfredzaamheid van laagopgeleide vrouwen.**

Om armoede in Tilburg duurzaam te bestrijden moet de economische zelfstandigheid van laagopgeleide vrouwen (getrouwd of ongetrouwd) speerpunt worden in het beleid met geoormerkt budget. Er is op dit terrein veel kennis en ervaring in de stad met diverse programma's zoals 'Kiezen voor Werk', 'Op Eigen Kracht' en 'Kracht on Tour'. Ook zou de

gemeente ervoor kunnen ijveren dat bijvoorbeeld bij de Diamantgroep en in de zorg op verschillende functies niet alleen deeltijdbanen maar ook voltijdbanen worden aangeboden.

- **Betaal kinderopvang voor participatietrajecten en vrijwilligerswerk.**

Voor participatietrajecten én vrijwilligerswerk dient een kinderopvang-vergoeding te komen. (Alleenstaande) ouders met kinderen mogen geen financiële drempel ervaren om deel te nemen aan participatietrajecten of vrijwilligerswerk. Kosten voor kinderopvang worden nu alleen vergoed bij het volgen van officiële gemeentelijk re-integratietrajecten (Diamant/Sagènn) en betaald werk en niet bij vrijwilligerstrajecten. Als burgers geen betaald werk kunnen verrichten verplicht de landelijk ingevoerde participatiewet hen immers tot vrijwilligerswerk, waarbij er echter geen vergoeding is voor kinderopvang. De maatschappelijke organisaties waar (alleenstaande) ouders vrijwilligerswerk verrichten hebben voor kinderopvang vaak geen budget. Het is fijn dat in Tilburg de peuteropvangvoorziening vanaf 2,5 jaar nu beter is geregeld. Voor jongere kinderen is er helaas niets. De Tilburgse regeling omvat maximaal 3 dagdelen, waarbij ook minder daadkrachtige ouders zelf een deel moeten bekostigen. Beleid hierop is voor alle mensen met een uitkering noodzakelijk.

- **Voorkom schulden, met name na echtscheidingen.**

Na scheidingen zou sneller een bijstandsuitkering aan de verzorgende ouder verstrekt kunnen worden als dat noodzakelijk is en dient er extra ondersteuning te worden geboden omdat in het eerste jaar vaak niet direct duidelijk is wat het jaarinkomen zal worden (i.v.m. onder andere alimentatie en belasting). Er worden in dit eerste jaar vaak schulden gemaakt met langdurige gevolgen. Er dient in het algemeen minder naar het jaarinkomen te worden gekeken en méér naar het werkelijk besteedbare inkomen. Uitvoerders van W&I zouden burgers bredere informatie kunnen verstrekken i.p.v. puur op rechtmatigheid. Dat er bijvoorbeeld een vrijlatingsregeling is voor 25% van zelf verdiend inkomen voor maximaal 6 maanden voor burgers van 27 jaar en ouder zou vaker gecommuniceerd kunnen worden.

- **Maak beleid op nuggers.**

Omdat (huis)vrouwen bij scheiding of overlijden van de partner risico lopen op armoede (ze gaan er gemiddeld 25% op besteedbaar inkomen op achteruit) moet de gemeente hier speciaal beleid op maken. Zo heeft de gemeente Delft specifiek beleid op 'nuggers' (niet uitkeringsgerechtigden). Een programma als 'Kiezen voor Werk' voor migrantenvrouwen kan hierin meegenomen worden.

- **Verstrek vaker bijzondere bijstand als gift.**

Mensen die langer dan 3 jaar in de bijstand zitten hebben hun reserveringscapaciteit verbruikt. Verstrek bijzondere bijstand weer vaker als gift dan als lening, met name voor mensen met bestaansvershraling. We hebben verschillende concrete voorbeelden waaruit blijkt dat dit schulden voorkomt, zoals bij een verhuizing met dubbele huur en één maand huurtoeslag. Ook zou de gemeente een spaarpotje kunnen maken voor uitkeringsgerechtigden die dat willen. Hier kan maandelijks bijvoorbeeld 10 euro van de uitkering op gestort worden wat de gemeente zou kunnen verdubbelen. Dan is er bij onvoorziene omstandigheden m.b.t. duurzame gebruiksgoederen zoals een kapotte stofzuiger maar ook bij niet-vergoede medische behoeften wat geld beschikbaar.

- **Verbeter bejegening.**

Vrijwel iedereen van onze groep heeft wel ervaring met onheuse bejegening. Bijvoorbeeld: het niet houden aan wettelijke termijnen door de gemeente, weinig begrip voor de omstandigheden van alleenstaand ouderschap, seksuele intimidatie bij een re-integratiebureau, ingediende papieren en formulieren die kwijtraken bij Werk & Inkomen waardoor de aanvraag van een uitkering op zich laat wachten (dit gebeurt zo regelmatig dat het wel policy lijkt).

- **Verhoog de Meedoenregeling.**

Van de Meedoenregeling kun je niet een vol jaar sporten of deelnemen aan een wekelijkse commerciële activiteit. Voor boven de 18 jaar houdt het ook geen rekening met de aanschaf van materiaal dat nodig is bij sommige activiteiten. De Meedoenregeling dient omhoog te gaan naar een reëel bedrag om echt 12 maanden mee te kunnen doen.

- **Maak gebruik van de kennis van ervaringsdeskundigen.**

Werk samen met ervaringsdeskundigen. Er wordt vaak óver ons gesproken en niet mét ons. Ervaringsdeskundigen kunnen van heel praktische toegevoegde waarde zijn voor de beleidsvorming en uitvoering omdat zij weten hoe de praktijk is. Vergoed opleidingen als ervaringsdeskundige zoals 'Howie de Harp' en faciliteer ervaringsdeskundigen, zoals onze groep, en zet ons doelgericht in; maak gebruik van onze kennis en ervaring en neem deze serieus. Wij laten de blinde vlekken zien.

Namens 25 Tilburgse ervaringsdeskundigen,

Gerda de Vries – directeur Feniks

Feniks Emancipatie Expertise Centrum

[www.fenikstilburg.nl](http://www.fenikstilburg.nl)

[facebook.com/fenikstilburg](https://facebook.com/fenikstilburg)